

Marche ve střední Itálii

Pláže poseté palmami, hory, středověké hrady, paláce a kostely plné umění. Nechybí vesnice nabízející tradiční, staletými prověřená jídla nebo možnost

koupit si směšně levně originální výrobky nějaké světové módní značky. To je Marche, region ve střední Itálii rozkládající se mezi Apeninami a Jaderským mořem.

Letiště v Anconě, v srdci Marche, na nás dýchne svou provinčností; z přistávací plochy se přesouváme pěšky do nevelké haly, kde kufry vyjždějí na povrch po jediném pásu.

Fermo bylo ještě v 17. století uznávanou spojnicí mezi západem a východem

Když konečně naše zavazadla vyjedou z podzemí, můžeme pokračovat autem dál do provincie Fermo se stejnojmenným hlavním městem. Moře zahlédneme jen letmo a zamíříme do vnitrozemí, které je zvláště, na každém kopci trůní nějaký ten hrad, opatství, kostel nebo alespoň pěkně vysoká věž, jež hřídá město nebo vesničku pod sebou.

Skleňte hlavu

Město Fermo nás vítá podmraceně; deštové kapky bubnují o kamennou dlažbu a vítr vanoucí z hor je vrhá proti zdím Palazzo Romani Adami ze začátku 18. století, kde budeme v příštích dnech bydlet.

Vstup je malými dvířky v hlavní bráně, kterou projížděly

Ulička ve Falerone

dovnitř koňské povozy. Zatímco my musíme sklonit hlavu, abychom se vůbec dostali dovnitř, kamenná podlaha má dva pruhy dlážděné dřevěnými kostkami, aby se zvířata mohla lépe zapít do naložených vozů.

Palác dnes slouží jako ubytování „bed and breakfast“. Hosté bydlí mezi obrazy, fotkami a porcelánem, které patří rodině současně majitelky. Komtesa Cecilia tady bydlí také. Každé apartmá je jiné, ta modernější vznikla na místě bývalých stájí a pokoji tak prochází třeba kamenný žlab.

Snídaní podává komorník v jídelně, kde, pokud zakloníte hlavu, uvidíte na stropě fresky plné labužnických motivů: melouny, láhve s vínem. Ve vřesdině den palácovou atmosféru dokresluje reprodukováná vážná hudba, o víkendy si komtesa potřebuje připravit, a tak je ticho.

Památky antiky

Slávu města, jehož jméno i jména hlavních ulic pocházejí z doby, kdy bylo římskou kolonií, podtrhl v roce 1688 i otevřením univerzitní knihovny. Mezi více než čtyřmi tisíci kusy jsou v jediné místnosti prvotisky z 15. století i knihy psané ručně. Raritou je kožený glóbus, na němž jsou všechny světadíly správně umístěné, chybí jen Austrálie. Další prostory zabrala galerie,

Piazza del Popolo v Ascoli Piceno

Jak procházela staletí, každý nechal stopu

Fermo návštěvníka okouzlí jako dokonalý reprezentant půvabu italských měst.

S objevy můžeme začít na rušném náměstí Piazza del Popolo, kde se nejvíce odrážejí architektonické etapy minulosti a kde je vždycky živo.

Fasádu Palazzo dei Priori zdobí bronzová socha Sixta V., zdejšího biskupa v letech 1571–1577. Palác kromě toho hostí Občanskou galerii, vystavující mj. díla významných italských umělců středověku a archeologickou expozici s předměty z doby předrománské.

Divadlo Teatro dell'Aquila patří mezi největší a nejhezčí v celé Itálii. Z první poloviny 16. století jsou nedaleké paláce Azzolino

a Vitali Rosati. Oba vznikly dle projektu Sangalla il Giovane.

Interiér katedrály s románsko-gotickou fasádou zdobí sugestivní mozaiky a pozůstatky někdejší pohanské svatyně. Sarkofág ze 4. století, nádherně dekorativní mohutné okno ve tvaru růžice a ikona Panny Marie z 11. stol. jen dokreslují výstavnost památky. Chrám

Sant'Agostino v románsko-gotickém stylu ze 13. stol. ukrývá o sto let mladší fresky, oratorium sv. Moniky, gotický relikviář z roku 1374 a fresky V. Paganioho.

Piazza del Popolo v Ascoli Piceno

Od moře je to kousek k vysokým horám ve vnitrozemí

Pokud byste se neubytovali v samotném Fermo nebo v Lido di Fermo, které je od města vzdálené čtvrti hodiny jízdy autobusem, pak nevelkých 50 km jižněji se nabízí San Benedetto del Tronto. Je turisticky atraktivní a má i výhodnou polohu pro výlety podél pobřeží i do vnitrozemí.

Charakterizuje ho přímá, více než dvoukilometrová pobřežní promenáda, stíněná a provoněná palmami, borovicemi a oleandry. Pláže na pobřeží Marche jsou dlouhé, široké a tvořené bělostným pískem.

Se svými téměř 50 000 obyvateli se San Benedetto řadí mezi hlavní střediska provincie. Také tady jsou návštěvníkům k dispozici dlouhé čisté pláže s velkým výběrem přilehlých pohostinských zařízení, místními rybářstvími pak především přístav s loděnicemi.

Vittoria del Matenano

staurantů. Město má dvě odlišitelné části – té vyšší, skýtající vyhlídky do okolí, dominuje Torre dei Gualtieri, věž, připomínající někdejší pevnost. Níže položená část s ulicemi lemovanými strofmadfami, s bránou Svobody, už na pohled prozradí své určení jako turistický resort. V ulici Viale De Gaspari stojí za návštěvu Musco delle Anfore se sbírkou amfor z manufaktur roztrou-

šených podél moře, od dob Feničanů až po období Říma. V přístavu poblíž rybářského trhu je Museo Itlico, tedy muzeum rybářského či civilního námořnictví, které návštěvníci prostřednictvím webu hodnotí bez výjimky pěti hvězdičkami.

Větší soused

Ze San Benedetto del Tronto čtyři kilometry jižně a pak 20 km

západně po dálnici dorazíme do metropole stejnojmenné provincie – města Ascoli Piceno. Je o poznání větší než Fermo a chlubí se také větším počtem turistických zajímavostí. I tak se všude dle zvládnout péším okruhem.

Navštívíme při něm katedrálu, zasvěcenou křesťanskému mučedníku Emidiovu. Krypta katedrály uchovává římský sarkofág s jeho ostatky. Po levé straně ka-

tedrály stojí baptisterium z 12. stol., osmiboká stavba na místě bývalého římského chrámu. Delší stranu náměstí zaujímá Palazzo Comunale, kde můžeme spatřit velmi zajímavou kolekci uměleckých děl z celé střední Itálie. V blízkém sousedství je několik dalších muzeí.

Via Trivio nás vede dál směrem k řece Tronto, která se na východním okraji středu města 2000 m n. m.

Dvacet minut, dva kilometry

Když přibližně stejnou vzdáleností, jakou jsme absolvovali od moře do Ascoli Piceno, prodouříme západním směrem po silnici SS4, kopírující proti proudu řeku Tronto, staneme na úpatí pohoří Monti Sibillini. Před námi se tyčí vrcholky až do výše 2476 m n. m. Něco kolem půlhodiny jízdy autem tu dělá nadmořskou výšku nula od výšky nad 2000 m n. m.

na své objevení teprve čeká

největším tahákem je pak Rubensova Madona.

Za návštěvu stojí ve Fermo i členité podzemí, kde v 1. století před n. l. vykopali římscí žoldnéři složitý systém desítek cisteren, který zachytával a filtroval tolik potřebnou dešťovou vodu a rozváděl ji po městě.

K moři i na nákupy

Koho už pohled na antické památky unaví, může se věnovat době modernější a vyšplhat se na některou z mnoha věží, které většinou sloužily jako vězení.

ZAJÍMAVÉ AKCE

■ V červenci a v srpnu jsou ve Fermo středeční večery věnované ochutnávkám místních produktů, Porto Sant'Elpidio má letní středy zase naplánované pro přehlídky nejlepších bot

■ V polovině srpna se každý rok koná v Campofilone slavnost věnovaná macheronicani

■ Slavnost Festa delle Cive se koná v Petritoli druhou neděli v červenci, nechybí na ní farmář se svou produkcí, zpívá se i tančí

Dnes se proměnily v útulné restaurace, výstavní sály nebo se z nich dá jen tak kochat výhledem po krajině. Na otevřené dobu si tu hlavně mimo hlavní sezónu nehrájí, vstupu obvykle visí telefon na nějakého Marca, který má od památky klíč. Jen konverzace s ním se musí obstarat v italském.

Kdo má rád hodné slunce, vy-

Hory a moře blízko. Tim láká Marche.

razi do Marche v červenci a srpnu, snesitelné teplo je v květnu a v červnu a pak v září – jsou vidět zalesněné kopce zvedající se na západě k majestátní Sibiylině pohoří, odkud se slavná prorocťví rozléta po

kraji. Vrcholky hor zůstávají většinou ještě v květnu zasněžené, a přitom je to od nich k moři jen čtyřicet minut jízdy autem. Největší koncentrace palm v Evropě propůjčuje této oblasti kromě jména – Palmová riviera –

exotický ráz a spolu s širokými písčnými plážemi a čistým mořem zaručuje prožití příjemné dovolené. U větších městských aglomerací se nevyhnete mnoha outletům světových módních značek.

V Marche totiž oficiálně vznikají díky šikovným rukám místních lidí nejlepší výrobky značek, jako je Gucci, Prada, Versace, Dolce a Gabbana nebo Armani. Hezké kousky se tu dají koupit za pár eur.

Radý na cestu

JAK SE TAM DOSTAT

Cesta autem do Marche trvá kolem 12 hodin. Nejkratší z Prahy je přes Mnichov, Innsbruck a Bolognu. Z Brna přes Bratislavu, maďarské Szombathely, rakouský Klagenfurt do Bologne. Do Ancony se létá z Prahy nejčastěji přes Mnichov. S levnými aerolinkami, trochou štěstí a trpělivosti se dají pořídit letenky za zajímavé ceny.

POZOR NA SRPEN

Přímořská letoviska na jih od Ancony patří k méně navštěvovaným. I pro Italy z velkých aglomerací jsou poněkud odlehá. To však neplatí v srpnu, kdy celou Itálii ovládne feragosto, srpnové svátky, doba dovolených. Celá země se dá do pohybu a plno je úplně všude.

WWW STRÁNKY

www.provincia.fermo.it
www.comune.fermo.it
www.palazzoromaniadami.com
www.marcozzi.eu.cz
www.sibillini.net

Dvoustranu připravili
Jana Hanušková
Miroslav Navara

Jídlo jako recept na dlouhověkost

Jedlé kaštaný, lanýž, olivy, těstoviny, víno a samozřejmě ryby.

To je jen letmá gastronomická nabídka Marche a také pravděpodobně jeden z důvodů, proč se obyvatelé regionu dožívají nejvyššího průměrného věku v celé Itálii, 83 let. Většina produktů je typická jen pro tuto oblast, recepty nebo způsobů pěstování a zpracování plodin jsou ověřeny staletími.

Jsme blízko hor, proto jsou jako předkrm na míse nejružnější variace salátů. Určitě tam bude i kuřeččí tlačěnka nebo ciabuscoli, vepřové maso krájené za studena. To vše doplňují olivy – obalované i plněné – a nějaký ten domácí sýr. Mezi nejlepší sýry Marche patří Vittorio Beltrami, jehož specialitou jsou slavné pecorino di fossa, ovčí sýr zrající pod zemí. Čím déle zraje, tím je na jazyku drsnější a výraznější.

Andělské vlasy

Z těstovin objednávejte ty z městečka Campofilone, kde o macheronicani je prý první zmínka už v roce 1400. Dělají se jen z mouky a vajíček, voda se vůbec nepoužívá a jsou skoro tak tenké jako naše nudle do polévky. Také proto se jim říká andělské vlasy a ruční krájené těsta na macheronicani je oblíbenou turistickou atrakcí. Vlasy se vaří jen minutu a nejlepší je smíchat je s rajčaty a olivovým olejem.

Nejstarší je brodetto z Marche je to blízko i k moři, neuděláte chybu, ani když si dáte rybu. Specializuje se

Andělské vlasy – macheronicani z Campofilone

Ovčí víno

Vysoko v horách se mezi révou popásají ovce, které daly jméno i zdejším původním, bílému vínu Peccorino. Hrozinky této vinné révy jsou velmi malé, s vysokým obsahem cukru. Vinaři tak nemají nikdy velkou úrodu, ale jak nás sami ubezpečili, nejde jim o kvantitu, ale o kvalitu. Víno Peccorino je také vhodný dárek, kterým určitě nikoho neurazíte.

Nejstarší je brodetto

Pročež v Marche je to blízko i k moři, neuděláte chybu, ani když si dáte rybu. Specializuje se

PŘI ONLINE REZERVACI AŽ 40% SLEVA

PARKUJEME PŘÍMO NA LETIŠTI A ZA SKVĚLOU CENU

Dělají všechno pro to, abychom se tady cítili jako mezi přáteli. Postarají se nám o auto na krytém a hlídaném parkovišti přímo naproti terminálům.

Když si parkovací místo na Parking C rezervujete tři dny předem na www.prg.aero, dostaneme navíc až 40% slevu. Udělejte to i vy.

Více informací na www.prg.aero

www.facebook.com/prague.airport.letiste.praga

Letiště Praha
SKUPINA ČESKÝ AEROHOLDING